

BOKTOR MONOSHAMUS LIFT VOOR GEVAARLIJK DENNENAALTJE BURSAPHELENCHUS XYLOPHILUS

Het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) en de Universit  Libre de Bruxelles (ULB) onderzoeken of de zeer schadelijke "dennenhoutnematode" (dennenaaltje, *Bursaphelenchus xylophilus*) ook in ons land voorkomt. Het aaltje kan dennenbomen parasiteren en doden. De wetenschap weet dat de uitheemse (Noord-Amerikaanse of Oost-Aziatische) *Monochamus* drager is of kan zijn van het gevreesde aaltje.

ILVO-persbericht / W. De Geest

Gevaarlijke nematode

▲ *Monochamus*

De dennenhoutnematode is afkomstig uit Noord-Amerika, maar vestigde zich in de jaren tachtig in verschillende Oost-Aziatische landen. De schadelijke parasiet zette in 1999 in Portugal voet op Europese bodem. Intussen is de rondworm ook in Spanje gesignaleerd. Momenteel komt de dennenhoutnematode in Europa enkel in deze twee landen voor. Toch is er een grote vrees voor de verdere verspreiding van deze nematode, aangezien ze catastrofale economische schade kan veroorzaken bij Europese dennensoorten. De nematode veroorzaakt verwelking van de dennenbomen (Pine Wilt Disease) met afsterven tot gevolg.

De nematode kan zich verplaatsen door te 'liften' met boktorren van het genus "*Monochamus*". In Europa komen vijf inheemse *Monochamus*-soorten van nature voor, maar via de internationale handel kunnen ook uitheemse boktorren van hetzelfde geslacht uit Noord-Amerika en Azië worden ingeslept. De kans is reëel dat deze schadelijke rondworm in de nabije toekomst ons land binnendringt via de handel in hout en houtproducten. Verwerkte houtproducten, zoals verpakkingshout, transportpaletten en boomschors, zijn de belangrijkste dragers waar langs de dennenhoutnematode geintroduceerd kan worden in België. Of ook alle vijf de inheemse (Europese)

Monochamus-boktorren vektor zijn of kunnen zijn is nog niet bekend. Alle *monochamus* boktorren in ons land worden daarom voorwerp van een zoektocht tijdens de studie. Tegelijk wordt ook naar een andere boktor (de "*Anoplophora*", een schadelijke quarantaine Oost-Aziatische boktor) gezocht. Die vreet zelf, zonder tussenkomst van een aaltje, loofbomen aan. Ook dat is een mogelijke bedreiging van ons bomenbestand.

▲ Verwerkte houtproducten, zoals verpakkingshout, transportpaletten en boomschors zijn de belangrijkste dragers waar langs de dennenhoutnematode geintroduceerd kan worden in België.

Verplicht onderzoek

Alle Europese lidstaten zijn door het uitvoeringsbesluit van de Commissie 2012/535/EU verplicht jaarlijks onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van de dennenhoutnematode in gebieden waarvan deze niet bekend is voor te komen. Bovendien moeten alle Europese lidstaten ook noodplannen goedkeuren om goed voorbereid te zijn ingeval de aanwezigheid van het dennenaaltje wordt geconstateerd. In onze buurlanden Duitsland en Frankrijk komen de boktorren voor, terwijl in Nederland er maar 1 geïsoleerde populatie voorkomt.

Gezien het belang van coniferen, zowel in teelt als in gebruik in openbaar groen (60.000 ha naaldbos in Vlaanderen), onderzoeken ILVO en de ULB de verspreiding van de boktorren en het eventueel voorkomen van de dennenhoutnematode in ons land. Voor quarantaine-organismen (in dit geval de uitheemse *Monochamus* boktor  n het dennenhoutaaltje) geldt ook altijd een meldingsplicht bij het FAVV, het federaal Agentschap voor Voedselveiligheid. Bij vaststelling van een uitheemse *Monochamus* kever voert het agentschap maatregelen uit om de quarantaine kever uit te roeien. Bij vaststelling van de dennenhoutnematode worden uit voorzorg vatbare planten in de besmette zone en in een zone met een straal van 500 meter rond de met het dennenaaltje besmette planten gerooid. Daar bovenop komt er een versterkte surveillance op de aanwezigheid van het dennenaaltje in het gehele afgebakende gebied. Het vervoer van vatbare planten, vatbaar hout (inbegrepen alle verpakkingshout) en vatbare schors binnen en uit die gebieden worden ten slotte aan bepaalde beperkingen onderworpen.

Dit project wordt gefinancierd door FOD Volksgezondheid om zo het Federale Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) bij te staan bij de beheersing van deze gereguleerde quarantaine organisme. ■

Meldingen van deze boktorren kunnen gedaan worden op waarnemingen.be, bij het onderdeel "invasieve exoten" onder het luik "projecten" (een initiatief van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en Natuurpunt), of rechtstreeks bij het ILVO (09/272.24.54. of nick.berkvens@ilvo.vlaanderen.be).